

İSLÂM'IN BEŞ AMACI*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Alâ külli hâlin ve fi külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü âlâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Muhammedini'l-mustafâ mahmûdü'l-muhtârü'l-emîn... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsâînin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'dü, fekâle'n-nebiyyü salla'llâhu aleyhi ve sellem

a. Ramazan'da Mânevî Değişiklikler

Ramazan ayı geldiği zaman, çevremizdeki mânevî alem değişikliğe uğrar. Bu hususta çeşitli hadis-i şerifler var. Onlardan bir tanesini, *Râmuz*'dan okuyorum. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.132, no:326; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.156, no:1563; Utbe ibn-i Ferkad es-Sülemî RA'dan. Lafız farkıyla: Neseî, *Sünen*, c.IV, s.130, no:2108; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.311, no:18816; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.67, no:2418; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1302; Utbe ibn-i Ferkad es-Sülemî RA'dan.

Kısmen: Müslim, *Sahîh*, c.II, s.758, no:1079; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.66, no:682; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.126, no:2097; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.526, no:1642; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.310, no:684; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.357, no:8669; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.188, no:1882; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.202, no:7695; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.64, no:2408; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.306; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.III, s.188, no:1882; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.753, no:23702; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.30, no:1732.

إِذَا جَاءَ شَهْرُ رَمَضَانَ فَتُحْتُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ
وُغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ وَنَادَى
مُنَادٍ يَا طَالِبَ الْخَيْرِ هَلُمَّ وَيَا طَالِبَ الشَّرِّ أَقْصِرْ
حَتَّى يَنْسَلِخَ الشَّهْرُ

(طب. عن عتبة بن عبد)

RE. 40/9 (*İzâ câe şehru ramedân, füttilhat ebvâbü'l-cenneh, ve gullikat ebvâbü'n-nâr, ve suffideti's-şeyâtînu, ve nâdâ münâdin: Yâ tâlibe'l-hayri helümme, ve yâ tâlibe's-şerri aksır, hattâ yensaliha's- şehri.*) Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Utbetü'bnü Abd'den Taberânî rivayet eylemiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*İzâ câe şehru ramadân*) “Ramazan ayı geldiği zaman, (*füttilhat ebvâbü'l-cenneh*) cennetin kapıları açılır.” Bu bir değişiklik, mânevî âlemin en büyük değişikliklerinden. (*Ve gullikat ebvâbü'nnâr*) “Cehennemın kapıları kapatılır, (*suffideti's-şeyâtîn*) ve şeytanlar zincirlere vurulur, yâni zincirlerle bağlanılır.” Böylece üç tane değişikliği ifade etmiş oluyor bu hadis-i şerif.

(*Ve nâdâ münâdin*) “Bir seslenici seslenir ki, bir münâdî nidâ eyler ki: (*Yâ tâlibe'l-hayr*) ‘Ey hayrı taleb eden, ey hayır isteyen, (*helümme*) gel! (*Ve yâ tâlibe's-şerri*) Ey şerri isteyen, (*aksır*) geri dur, yapma kötülüğü!’ (*Hattâ yensaliha's-şehr*) Bu mübarek ay gidinceye kadar, bu durum böyle devam eder.”

b. Oruç ve İrade Eğitimi

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Ramazan ayı, oruç tutma ayı. Daha önceki milletlere; eski dinlerin, hak dinlerin; hak peygamberlerin öğretmiş olduğu dinlerin ümmetlerine de emredilmiş. Tabir caiz ise, Hazreti Âdem'den beri, insanlık için daima mevcut olan bir ibadet, oruç ibadeti. Yani, elinde imkân olduğu halde, karşısında veya sofrasında veya dolabında yiyecek olduğu halde yememek, karşısında su olduğu halde içmemek, evli olduğu halde helâli ile evlilik işlemlerinde dahi sabretmek, yapmamak; ihsanın arzularına hâkim olması ibadeti.

Bu bir ibadet. İnsanın en kuvvetli arzusu nedir? Yeme arzusudur, içme arzusudur. Yani, aç kaldığı zaman, insanın dermanı kesilir, eli ayağı çözülür. Çok kuvvetli bir arzudur. Açlık insana hırsızlık yaptırtır. Yapılması doğru değil ama aç olan insanın gözü döndü mü, ne yapacağını bilmez. Ne derler? Acıktığı zaman, en masum, en küçük bir hayvan bile canavar kesilir. Yani, sağa sola saldıрмаğa başlar. Kuvvetli bir duygu. İşte bu duyguya set çekiyorsun. Yani, o duygu geldiği zaman, onu bile dizginlemeyi öğreniyorsun.

Bunun gibi başka kuvvetli duygu nedir? Susadığı zaman, insanın dudağı kavrulur. Suyu çok ister; bayılır, ayılır; su çok büyük bir ihtiyaç. Vücudun büyük bir ihtiyacı. İşte onun karşısında duyulan, isteğe, arzuya rağmen, o arzuyu men etmek.

Başka? İşte, insanoğlu erkek ve dişi yaratılmış.

İnsanoğlunun birbirlerine karşı kuvvetli arzuları vardır. Bu zamane insanları buna seks arzusu diyorlar, Bunun nikâh yoluyla, normal yollardan, mes'ud mutlu bir aile yuvası kurularak yapılması makbul. Çünkü; insanoğlunun nesli devam edecek. Neslin devam etmesi, hilkate, tabiata uygun, normal.

Nikâh yoluyla olması Allah'ın rızasına uygun ve sevaplı bir durum. Ama, nikâhın dışında bu arzunun tatmin edilmesi büyük bir günah. En büyük günahlardan birisi. Bu da, çok kuvvetli bir duygu, insanları çeşitli günahlara sürükleyen bir duygu. Bunun karşısında da insan direnmeyi öğreniyor oruçta... Yemek yememeyi, su içmemeyi, nikâhlı olduğu halde sabretmeyi öğreniyor. Yani en kuvvetli duygularla mücadele ediyor insan.

Sun'î bir mücadele bu; hakikatte tamamen aç değil. Yani, hakikaten yiyecek bir şeyi yok değil. Hakikaten suyu yok değil, çöllere düşmüş değil; ama imkânı olduğu halde, karşısında bulunduğu halde, kendisini tutmayı öğreniyor.

Bu, insana mahsus bir kuvvettir. İrade kuvveti diyoruz buna... Yani insanın bir şeyi yapmamayı aklı emrettiği zaman, ben bunu yapmamalıyım dediği zaman, insanın kendisini frenleyebilmesi. Başka canlılarda bu duygu yok. İrade dediğimiz, kendisine hakim olabilme dediğimiz şey, başka hayvanlarda yok. Arslanın, kedinin, köpeğin, daha başka bir mahlûkun böyle bir kabiliyeti yok. İnsanoğluna mahsus bir kabiliyet bu. Yani, insanlığın timsali olan bir duygu. Yapabileceği bir şeyi yapmamak. Yapmaması gereken

bir şeyi, içinde çok kuvvetli arzular olsa, fırtınalar esse bile yerine getirmemek, kendisini dizginleyebilmek, tutabilmek. En kuvvetli duyguların karşısında durabilmek.

İşte, oruç bize bunu öğretiyor. Bunu öğrendiği zaman da insanoğlu, büyük insan olabilir; büyük insan olmanın kapıları açılır. Çünkü insanoğlu, aklı ile insan değildir. Akıl hırsızda da var. Bankayı soyan, her türlü emniyet tedbirlerinin karşısında çare bulan bir gangster, bankanın altından deliyor, bin bir türlü elektronik cihazın engelinden kurtuluyor, görünmez ışınların korunmasından geçiyor, kasayı, şifreyi çözüp açıyor; altınları alıp kaçırıyor. Bu hırsızlığı yapan adamın, muazzam aklı var; yetmiyor. Akıl, zekâ, bilgi kâfi değil. Bilgisi var, bilgisini şerre kullanıyor; kâfi değil.. İnsanı insan yapan, iradesi ve iradesini Allah'ın istediği yolda kullanması.

Allah CC, bizi yaradan Rabbü'l-âlemîn, bize bazı şeyleri emretmiş; bazı şeyleri de yasaklamış. Emrettiği şeyler de güzel, yasak ettiği şeyler de çok güzel. Misâl: İçkiyi yasak etmiş. İçki de herkes içtiğine göre anlaşılan hoş bir şey... Bizim dışımızdaki gayr-i müslimler veya İslâmî duyguları zayıf olanlar içiyor ve tutamıyor kendisini; bunun müptelâsı oluyor. Ayyaş oluyor, sofrasından eksik olmuyor. İçmediği zaman kriz geliyor.

Kuvvetli bir duygu, ama içkiyi yasak etmiş Allah. Neden? Çünkü içki aklı alıyor. İçki içtiği zaman insan, sarhoş oluyor; ne söylediğini, ne yaptığını bilmiyor. Veyahut, yaptığını yamuk,

eğri - bğrğrğ yapıyor; kazalara, yanlış işlere sebep oluyor.

İslâm'da akıl çok büyük kıymeti hâiz olduğundan; İslâm, akla çok büyük şeref, değer verdiğinden, akli engelleyen bir madde olduğu için, içkinin her çeşidini yasaklıyor.

“—Hocam! İçilen şeylerin yasak olduğunu duydum da, yani şarap harammış ama, koklanırsa acaba?”

İçilmiyor, sadece koklanıyor; o da haram. Yani hangi şekilde olursa olsun, ister katı, ister sıvı, isterse gaz olsun.

Ölçü ne? İnsanın aklını başından alan, insanı sarhoş eden şey...

Bu konuda buyrulmuş ki:²

² Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1587, no:2003; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3679; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.290, no:1861; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.297, no:5585; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.16, no:4645; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.188, no:5366; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.284, no:1362; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.248, no:11-17; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.260, no:1916; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.294, no:13157; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.195, no:3954; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.329, no:546; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.470, no:5621; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.288, no:17118; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.212, no:5095; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.215, no:5957; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.38, no:876; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Zemmü'l-Müskir*, c.I, s.57, no:14; Ahmed ibn-i Hanbel, *el-Eşribe*, c.I, s.6, no:7; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.654; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVIII, s.427, no:3569; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.5, no:1584; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.211, no:2111; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXVII, s.5; Abdul-lah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.352, no:898; Kays ibn-i Sa'd ibn-i Ubâde Rh.A'ten.

كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ

(م. حم. عن ابن عمر؛ طب. عن قيس بن سعد؛ كر. عن أنس)

(*Küllü müskirün hamrun*) “İnsana sarhoşluk veren her şey içkidir, (ve küllü müskirün *harâmün*) ve insana sarhoşluk veren şeylerin hepsi haramdır.”

Neden? Aklı gideriyor. Müslümana akıl lâzım. Aklı giderdiği için, içkiyi haram kılmış Allah. Fena mı? Hayır, çok güzel... Pekiyi çok güzel de, neden Yirminci Yüzyıl’ın medenî insanları içkiden vazgeçemiyorlar? Önemli bir soru.

Biliyor musunuz? Amerika’da, içkiyi 1930’lu yıllarda, birkaç sene yasak etmişler. Amerikan hükümeti cesur bir karar almış, içki yasak demiş, yani İslâm’ın emri gibi yasaklamış ama, tutturamamışlar. Millet öyle alışmış ki, toptan, bütün ahali istediği için, tutturamamışlar.

Ama İslâm? İslâm tutturmuş el-hamdü lillâh, İslâm tutturmuş.

İslâm terbiyesi sağlam olsa... Meselâ, müslümanların arasında içki içen var. Var ama, onlar İslâm terbiyesi almadılar ki... Türkiye’den kalktı buraya geldi kardeşlerimiz. Zaten, Türkiye’de doğru düzgün bir tahsil görmedi, yani İslâm’ı, Kur’an’ı, imanı tam anlayamadı. İman, içinde ışıl ışıl, pırıl pırıl, kendisinin hareketlerini tanzim edecek, kuvvetli bir

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.128; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.V, s.83, no:8106; *Kenzü’l-Ummâl*, c.V, s.555, no:13277; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.987, no:1992.

şekilde yerleşmedi.

Buraya para kazanmak için geldi. Burada da serbestliği gördü. Her şey serbest, içkinin çeşitleri çok. İşte başladı içiyor. Yani, müslüman da içiyor ama, müslüman müslüman değil ki; İslâm terbiyesi almamış ki. Sağlam İslâm terbiyesi alan, yalamıyor bile. Damlasını, zerresini bile ağzına koymuyor.

O terbiyeyi alan İslâm toplumlarında yasak olmuş, içilmemiş ve tabîî nesiller mutlu, vücutlar sıhhatli olmuş; kazalar, suçlar az olmuş.

Bugün Türkiye’de, dedelerimizden gelme örflerle yaşıyoruz. Örflerimiz, adetlerimiz var. Meselâ, misafiri severiz biz. Neden severiz? Sor:

“—Misafiri niye seviyorsun?”

Bak, burada meselâ, Avustralya’da bir mahallede oturuyorsun, komşunla bir ziyaretleşmen yoktur; “Kimse kimseye gitmez!” diyorlar. Ben burada misafirim, iyi bilmiyorum; münasebetleri ve sairesi yok diyorlar. Ama İstanbul’da var, Türkiye de var. Neden? Çünkü İslâm, komşuluk haklarına önem vermiş. “Komşular birbirleriyle yakın münasebet içinde olacaklar.” diyor.

İslâm’ın, kısaca söylemek istiyorum, yasakları var; yasakları faydalı ve güzel. Emirleri var, biraz ağır, meşakkatli olabilir ama, yine faydalı.

Oruç da sabrı gerektiren, meşakkatli bir ibadet. Kolay değil, çocuklar tutamıyor. Çocuklara diyoruz ki:

“—Haydi sen yataktan kalkma, uykunu bölme!”

Bir kere, uykuyu bölme var. Geceleyin sahura kalkacak. Uykuyu bölmek bir zahmet... Ondan sonra, gündüzleyin yememek, içmemek bir zahmet...

“—Yâ ben çalışıyorum, fabrikadayım, elim ayağım titriyor.”

Birtakım zorlukları var. Var ama insan, yüksek insan oluyor; faziletli, duygularına hakim olabilen bir insan oluyor.

Olur mu böyle şey? Olmuş. Misalleri var, tarihte bunun... Nazarî değil bu; palavra, ütopya, uyduruk bir şey değil; fiilen olmuş. Yani, adam köylü, oduncu, çiftçi, yani tahsilsiz bile olsa, faziletli insan olabilmiş, İslâm sayesinde.

Yunus Emre oduncuymuş, asırlar boyu şöhreti kesilmeyen bir büyük insan olabilmiş. Şeybân-ı Râî çobanmış; büyük bir evliyâullah olabilmiş. Yani bu mümkün. O terbiyeyi aldığı zaman, küçücük bir köylü, tahsilsiz bir çoban, hiç mektep medrese görmemiş bir ümmî, anadan doğduğu gibi, tahsil görmeden yetişmiş bir insan bile, yüksek bir insan olabiliyor.

Hattâ, Peygamber SAS Efendimizin bir sıfatı nedir: Ümmî Peygamber... Buyurun bir salât ü selâm gönderelim:

“—*Allâhümme salli alâ seyyidînâ muhammedini’n-nebiyyi’l- ümmiyyi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim.*”

Hiçbir yerden, hiçbir mektepten okumamış, bir yerden mezun, diplomalı değil. Neden? Neden Allah onu bir mektepte, bir üniversitede okutturmamış? O zaman, “Bu bilgileri

hocasından aldı.” derlerdi. “Hocası öğretti de, onu söylüyor.” derlerdi.

Allah CC her şeyi güzel yaptığından, öyle bir diyardan, öyle bir insan, öyle bir mümtaz insan çıkartıyor ki karşımıza... Çölde yaşıyor, bilgi, mektep, yiyecek, vs. imkân yok; mahrumiyetler bölgesi, sıkıntılar diyarı, insanlar okuma yazmaktan, medeniyetlerden uzak; eski medeniyetler hakkında, felsefeler hakkında bilgileri yok...

Bu insan, profesörleri okutacak, onları şaşırtacak bilgileri, Yirminci Yüzyıl’ın alimlerinin ağzını hayretten açık tutacak bilgileri söyleyebiliyor. Dünyadan, ahiretten, geçmişten, gelecekte bahsediyor. Geçmişin yanlışlarını düzeltiyor, geleceğe ait nasihatlerde bulunuyor; ümmî olduğu halde... Yâni, hiçbir tahsili yok ama, İlâhî mektepte okumuş, vahiy ile terbiye olmuş, Allah öğretmiş. Allah öğrettiği için, her şeyi bilebiliyor.

Demek ki, bu faziletleri elde ettiği zaman insan, tahsili ne olursa olsun, yüksek bir insan, evliya, arif, şair, hâkim, bilge, zarîf, sevimli bir insan olabiliyor. Bu bilgilerden mahrum bir insan da, dokuz tane diploması olsa, paşa olsa, padişah olsa bile adam olmuyor.

Adamın oğluna; “Evlâdım! Ben sana paşa olamazsın demedim, adam olamazsın dedim. Adam olmamışsın işte!” dediği gibi. Paşa, padişah, devlet başkanı, reis olabilir. Olur ama, soğan başı gibi... Soğanın da başı var, ama acı.

Yani, bir baş olmak mesele değil, Allah’ın sevdiği bir insan

olmak mühim. Öyle başlar var ki, baş oldukları milleti felâkete sürüklüyorlar. Felâketten felâkete, harbe sürüklüyor. Milyonlarca insanın mağdur olmasına, ızdırap çekmesine, yuvaların yıkılmasına sebep oluyor. Al sana bir baş işte! Olmaz olsun!

O bakımdan İslâm'ın emirleri var, güzel; yasakları var, onlar da güzel. Emirleri var, ağır... Olsun, o ağırlığının arkasında şifa var, faide var! Bize ağır gelen öyle şeyler vardır ki, o faydalıdır; bizim hoşumuza giden öyle şeyler vardır ki, zararlıdır. İçki, eğlence, kumar zevkli olduğundan, herkes bunlara saplanıyor. Bunların hepsi, zevkli ama zararlı... Ameliyat, tahsil, terbiye, idman, bunlar da hep ter dökmek, zahmet çekmekle ilgili şeyler ama, bunlar da insana faydalı...

Bakıyorum şortlarını giymişler, ter içinde kilometrelerce koşuyor Avustralyalılar.

“—Ne diye terliyorsun? Para mı veriyorlar sana, koştuğun her kilometre için? On dolar mı, yirmi dolar mı alıyorsun?”

“—Hayır, vücudum sıhhatli olsun diye koşuyorum.” Yani adam zahmet çekiyor.

“—Evlâdım! Sen geceleyin sabaha kadar uyumadın, ders çalıştın, yazdın, çizdin, ezberledin. Niye bu zahmeti çekiyorsun? Yatıp uyusaydın ya!”

“—Yarın imtihanım var, ondan uykusuz kaldım.”

“—Uykusuz kalıyorsun, zavallı yavrucuğum, uyu keyfine bak!”

“—İyi ama, ben bugün keyfime bakarsam, yarın diploma alamam, büyük insan olamam.”

Demek ki tahsil zor, idman zor; birtakım şeyler zor ama, o zor şeylerin arkasında fayda var!

Ameliyat da zor... Doktor alıyor eline eldivenleri; keskin, jiletten keskin neşteri, vücudunu kesiyor; bir yerini, çürük kısmını kesiyor, atıyor. Dikiyor, biçiyor. Adam kendisi razı, yalvarıyor doktora:

“—Aman doktor, beni ameliyat et!” diye.

Demek ki, bazı şeyler acı da olsa yorucu da olsa, isteniyor. Bazı şeyler ise faydalı da olsa, bucak bucak insanlar ondan kaçıyorlar veya devletler onları yasak ediyorlar.

Afyon yasak, üretimi yasak. marihuana üretenleri devlet tesbit etti mi, “Haydi Avustralya’nın dışına!” diyor. Tarlasının bir kenarında gizlice bir dönüm marihuana ekmiş, tesbit ediyor, cezalandırıyor. Niye? Neden yapıyor bunu? Marijuana keyif verici bir şey, herkes arıyor:

“—Bana şu kadar gram ver de, biraz alayım, kafamı bulayım, keyif yapayım.”

İyi ama, sonunda sıhhati bozuluyor, tımarhanede zincirlerin içinde, demir parmaklıkların gerisinde krizler geçiriyor. O adamın o halini görsen, o ilk baştaki zevkine hiç aldırmazsın. Devlet, onu bildiği için yasaklıyor. Alması, verilmesi, satması, dikmesi, biçmesi, hepsi yasak oluyor. Yaptırtmıyor. Neden? Keyifli ama sonu zararlı olduğundan.

İşte, İslâm'ın bütün emirleri böyle. Kim koymuş bu emirleri, yasakları? Rabbü'l-âlemîn koymuş. Niye yasak demiş? Zararlı olduğu için. Medeniyette bugün yasak demiyorlar. Yasak demiyorlar ama, hepsi biliyor zararlı olduğunu. Almanya'ya gittim, televizyonda bir program vardı. Evinde misafir olduğum kardeşim dedi ki: “—Hocam bu program bir haftadır devam ediyor.”

“—Niye?”

“—Domuz etinin zararlarını anlatıyor, bir haftadır bu doktor.” dedi.

Domuz eti serbest, dışarıda, kasaplarda satılıyor; koyun etinden daha ucuz Almanya'da. Çok daha ucuz ama, televizyonlarında Alman — yani müslüman değil, Türk değil— bir haftadır domuz etinin zararlarını bu programda anlatıyor hocam!” dedi. Demek ki, biliyorlar.

İçkinin zararını da biliyorlar. Birada alkol nisbeti yüzde dörtmüş; azmış, içilse ne olurmuş? Gel sana göstereyim! İçilse ne olur? İşte sokaklarda, burnu kızarmış, yüzü kızarmış, pejmürde, kaldırımında yatan kalkan bir sürü insan. Sırf biradan o duruma düşmüş. Yüzde dört ama alkole alıştırıyor. Alıştırdınca da, insan işte o duruma düşüyor.

Allah'ın yasakları, haramları ne kadar güzel! Faiz haram, içki, zina, hırsızlık, adam öldürmek haram; hepsi ne kadar yerli yerinde...

c. İslâm'ın Beş Gayesi

İslâm'ın beş esası vardır. Çok emirleri var da, özetleyecek olursak, beş önemli gayesi vardır, diyor fıkıh kitaplarımız. Özetin özetinin özeti. Hepsini özetleyecek olursak; “İslâm nedir” diye, “İslâm hangi emirleri veriyor, hangi yasakları var?” diye özetlersek, beş esas çıkıyor karşımıza:

1. Dini Korumak

Birincisi; İslâm, dini korumağa çalışıyor. Doğru inancı getirmeğe çalışıyor. Yani, öyle ata tapmak, puta tapmak; aya, güneşe, yıldıza tapmak; öküze, ineğe, buzağıya tapmak yok. İnancı düzeltmeğe çalışıyor! En önemli şeyi bu. (*Lâ ilâhe illa'llah*) “Allah'tan gayri ilâh yok!” Kâinatın yaradanını herkes doğru bilecek. Yalan yanlış şeylerle, putlarla, taşlarla, ağaçlarla, dağlarla uğraşmayacak.

Hintliler, Ganj nehrinin çamurlu sularında yıkanıyorlar! Hepsi hasta oluyor. Kutsal suymuş. Neresi kutsal? Dağlardan geliyor, içine her çeşit şey karışıyor. Kutsallığı mı olur?

Japonlara göre Fujiyama yanardağı kutsalmış. Neresi kutsal? İşte, onun gibi bir sürü yana dağ var. Onun, ötekilerden ne farkı var?

Eski kavimlerden bir kısmı totemlere, bir kısmı bazı hayvanlara, bir kısmı da çeşitli şeylere tapmış. İslâm bunları engelliyor. Yani, yalan yanlış inanç sahasından siliyor. Yalan, yanlış, uydurma şey yok, hurafe yok. Bu bir! Dini koruyor.

2. Aklı Korumak

İkincisi; aklı koruyor. Aklı destekleyen, güçlendiren her şey, her türlü teşvik var. Alimin kıymeti en yüksek, ilmin derecesi en ileri, sevabı en fazla; ilim öğrenmek en sevaplı, Akla büyük kıymet veriyor. Aklı alıp götüreren şeyleri de yasaklıyor. İçki, aklı alıp götürüyor; yasak. Aklı alıp götürdüğü, sıhate zararlı olduğu için yasak. Demek ki: Birincisi, akideyi koruyor; ikincisi, aklı koruyor.

3. Vücudu Korumak

Üçüncüsü; vücudu koruyor. İslâm'ın amaçlarından bir tanesi de, vücudu korumak. Hem senin vücudunu koruyor, hem de başkalarının vücutlarına zarar veren şeyleri koruyor. Yani, insanın varlığına değer veriyor. Kesemezsin, öldüremezsin,

dövemezsin, sövemezsin; kendi vücuduna kendin zarar veremezsin. *Dövme* yaptırmak bile yasak. Vücutlarına dövme yaptırıyorlar. Kim bilir nasıl yaptırıyorlar? İstampa mı basıyor, iğne mi sokuyor ne yapıyorsa; yasak. Yok İslâm'da öyle bir şey.

Adamın burnunu, kulağını kesmek, işkence yapmak yok. Cezası varsa, mahkemede mahkûm olur; ama böyle şey yok. Adam öldürmek, en büyük günah. İnsanın kendi kendisini öldürmesi, yani intihar haram.

“—Sen karışma bana, çekil! Ben hayattan bezdim, atacağım kendimi şuradan, öldüreceğim!”

“—Öldüremezsin!”

İslâm'da vücudun büyük önemi var. Vücut nedir? Vücut, Allah'ın sana emanetidir. Sana bir emanet vermiş:

“—Al bunu, hayatın boyunca kullan, ama yıpratma, iyi kullan!” diye, bunu iyi kollayacaksın.

İslâm, buna önem veriyor. Biz ne yapıyoruz? Vücuda, vücudun sıhhatine dikkat etmiyoruz; vücudu tahrip ediyoruz, zararlı malzemeyi, maddeleri kullanıyoruz. Sizler, bizler, kullanıyoruz. Gayr-i müslimlerin kullandığı neyse; onlar gayr-i müslim ama, müslümanlar da kullanıyor. Ruh, dini, aklı, cismi, nesli koruyor.

4. Nesli Korumak

İslâm'da nesle çok önem veriliyor. Evlilik kutsal bir müessese, aile yuvası mukaddes. Kadının, kocası üzerinde hakları var; kocanın, karısı üzerinde hakları var. Evladın, anne-baba üzerinde hakkı var; anne-babanın, evlat üzerinde sonsuz hakları var.

Muazzam bir sistem getirmiş İslâm, nesli koruyor. Neslin gelişmesi için, her türlü tedbiri almış. Başka hiçbir yerde yok böyle. Almanya'ya gidiyorsun, Avustralya'ya geliyorsun, başka yerlere bakıyorsun; köpek besliyor adam, evlat edinmiyor. Bir anne çocuğunu emzirdiği zaman, mücahid sevabı alıyor.

Çocuk için uykusuz kaldıkça annenin hakkı ödenemiyor. Çünkü İslâm, nesle önem veriyor. Evlât yetiştirmek kıymetli oluyor.

“—Evlenin, çoğalın! Ben sizin çokluğunuzla ifti-

har edeceğim.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

5. Malı Korumak

Beşincisine hayret edeceksiniz, şaşıracaksınız, tahmin etmeyeceksiniz. Malını korumayı esas alıyor İslâm. Mal da israf edilemez. Tahrip edilemez, yakılamaz, yıkılamaz.

“—Mal benim, keyfime göre istediğimi yaparım!” Yapamazsın.

“—Falanca adam bana düşmanlık etti, ben de onun malını tahrip edeceğim!”

Edemezsin, yasak. Mal da önemli.

“—Bir insan kendi malını korumak hususunda mücadele verirken, ölse şehiddir” diyor Peygamber Efendimiz. Dağın başında yolunu kesse haramı;

“—Çık paraları, sököl paraları bakalım. Eller yukarı cepler dışarı. Ver bakalım paraları!” dedi.

Sen de:

“—Ne diye vereceğim?” dedin, bir mücadele başladı eşkıya ile.

Sen ona yumruk attın, o senin üstüne çullandı derken yolu kesilen adam öldü. Peygamber Efendimiz diyor ki:³

³ Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.X, s.116, no:18570; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.733, no:11236; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.108, no:23087.

مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ

(عب. عن ابن عباس)

(*Men kutile dûne mâlihî fehüve şehîdün.*)

“Malını korumak için mücadele ederken öldürülen de şehiddir.”

Bak! Ne kadar önem veriyor mala. Mal muhteremdir! Helâl tarafından kazanılan mal önemli. Malını kendin tahrip edemiyorsun. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ

(حم. ه. عن ابن عباس؛ ه. عن عبادة)

(*Lâ darara, ve lâ dırara*) [Zarar vermek ve zarara zararla karşılık vermek yoktur.] Sen malına zarar veremiyorsun, başkasının malına da zarar veremiyorsun. Ağacını kesemiyorsun, ormanını tahrip edemiyorsun. Yani, mala zarar vermeye hakkın yok. Deveni öldüremiyorsun, atını kurşunlayamıyorsun. Ne kadar güzel tabirler! Dini

⁴ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.144, no:2332; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.313, no:2867; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.397, no:2520; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.228; *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.125, no:3777; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.143, no:2331; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.326, no:22830; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.156, no:11657; Übâde ibn-i Sâmî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.90, no:268; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.227, no:83; Hz. Aişe RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.77, no:288; Ebû Said el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.59, no:9448; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.424, no:17166.

koruyor, aklı koruyor, vücudu koruyor, nesli koruyor, malı koruyor. Bundan güzel din mi olur? Bundan güzel nizam mı var? Beşerî nizam var! İsviçre kanunu, Almanya kanunu, bilmem ne kanunu. Bunlar korumuyorlar ki. Nesli korumuyor ki, öteki unsurları İslâm'ın o güzel ahkâmı gibi korumuyor ki. “*El-hamdü li'llahi alâ nîmeti'l-islâm*” Allah bizi müslüman eylemiş, en güzel nizama sahip eylemiş ama; biz biraz cahil olduğumuz için, bu nizamın güzelliğinin farkında değiliz. Zenginin birisi, birine bir yüzük vermiş. Ortasında kocaman bir de taşı varmış, pırıl pırıl parlıyor. Elmas mıymış, zümrüt müymüş neyse... Haberimiz yok, bu yüzük dünyanın en kıymetli yüzüğü, en büyük mücevheri, bizim haberimiz yok. Alıyoruz çıkartıyoruz, kenara koyuyoruz, “İstersen sana vereyim?” diyoruz, başkasına vermeğe çalışıyoruz. Yüzük gidiyor elden. Yani, mücevher gidiyor elden, kıymetini bilmediğimiz için.

Allah bizi müslüman eyledi, İslâm'ın kıymetini bilenlerden, eylesin! Hakiki müslüman olanlardan eylesin! Yasaklarını yasak bilip, helallerinden gönül hoşluğuyla, afiyetle, kemal ve afiyetle istifade edenlerden eylesin! Hem dünyada, hem ahirette nimetlerine mazhar ettiklerinden eylesin!

Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin! İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin!

Malımıza zarar getirtmesin, dinimize eksiklik noksanlık vermesin, aklımıza noksanlık bunama, delilik, cünun” getirtmesin!

Nesillerimizi hayırlı nesiller eylesin! Her bakımdan, her varlığımıza güzellikler ihsan eylesin! Huzur-u Rabbi'l-öz- zet'e, sevdiği, razı olduğu, iyi müslümanlar olarak; sevaplar işlemiş, hayatını Rıza-i Bari'ye uygun geçirmiş insanlar olarak varanlardan eylesin! Cennetiyle, cemaliyle c mlenizi sevdiklerinizle beraber, evlatlarınızla, ge mişlerinizle beraber müşerref eylesin.

Bi-hürmeti esrarı s reti'l-f tihak!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COřAN

19. 03. 1991 - Coburg Melbourne / AVUSTRALYA

[Bütün GURBET SOHBETLER 'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

